

Tiriti. Kei te Tiriti rawa o Versailles, te Kawenata o te whakamutunga i te pakanga nui ka hori ake nei, ka tahi ano nga Pirimia o te Enepeaea ka haina. I haina to tatau nei Pirimia, a Te Maahi i mate tata ake nei.

E tupeno hoki te Tiriti o Waitangi, he Kawenata i waenganui i te Kuini o Ingarangi, me te iwi Maori. Kaore nga roia o Nui Tireni e mohio ki nga ture International, kaore hoki e mohio ki nga whakahaere a te Maori.

Otira ki tooku whakaaro, kotahi tonu te tohunga kei Niu Tireni nei mana e marama ai kia tatau taua Tiriti o Waitangi. He roia ia i ata kurangia. He marama ia ki nga taha e rua, taha Ture International, taha Maori. Tetahi no tonu pakunga mai ano ia i uru ai ki nga hui Maori mo te Tiriti o Waitangi. Kua pataia e ia nga whakaaro o Taute ma, o Te Kupa ma, o era atu roia rongomai mo runga mo tenei take. He mema ia no te Paremata i naianei. Kei roto i taua whare e korerorerotia ana taua Tiriti ia taua ia tau. Taua tohunga ko Apirana Tu-rua Ngata, M.A., LL.B.

Nui atu te marama kia au o ana whakamarama e takoto nei i roto i te "Toa" mo taua Tiriti. Kaore e kitea e tooku hinengaro nga wahi o te Tiriti nei i waho atu i ena whakamarama hei Kapohanga mai ma tetahi atu "*roia o ro ngahere*" (bush lawyer) hei kaupapa Hahi hou mana. Mehemea he korero mo tetahi ki nga mate o te tinana o te tangata, kei runga ake tooku tohungatanga i to Apirana. Tena mo te Tiriti nei, e tama ma ko te waiu tonu tena nana tena tangata i whangai. Tupono hoki i onokia tena purapura ki roto ki te hinengaro wairakau.

Te take o tenei tuhituhinga he whakaatu tonu ake i te kore mohio o oku nei, me tetahi ropu nei noa atu mo tenei kaupapa mo te Tiriti o Waitangi. Kaore noa hoki matau nei e porcarea ake. Taku whakatonga ake, ko te hunga e korero nei mo te Tiriti nei ko te hunga i eke ki ta te pakeha e mea nei: "I peeke ratau i te hoiho i mahue. No te mutunga o te reehi, ka haere ano ratau ki te mataaho kia utua mai he 'tiwi' ma ratau."

TE HUI TAKIWA O TE ATIRIKONATANGA O HAKI PEI.

ITU te Hui Takiwa o nga Pariha o Haki Pei Moteo i te 30 me te 31 o nga ra o Akuhata, 1925. Ko nga mema enei i tae mai:—

Perehitini: Te Pihopa o Waiapu.

Atirikona: W. J. Simkin.

Nga Minita: Waipatu, F. A. Bennett (Kai-tirotiro); Mohaka me te Wairoa. Hemi Huata; Moteo, Peni Hakiwai.

Ka pa te mate mare ki te tamariki whangaia ki te WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE.